EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 22.7.2024
COM(2024) 305 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

määruse (EL) nr 912/2014 (rahalise vastutuse kohta investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel rahvusvaheliste lepingute kohaselt, mille osaline on Euroopa Liit) toimimise kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

määruse (EL) nr 912/2014 (rahalise vastutuse kohta investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel rahvusvaheliste lepingute kohaselt, mille osaline on Euroopa Liit) toimimise kohta

1. Sissejuhatus

23. juulil 2014 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) nr 912/2014, millega kehtestatakse rahalise vastutuse kindlaksmääramise raamistik investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel vahekohtutes, mis on loodud rahvusvaheliste lepingutega, mille osaline on Euroopa Liit (edaspidi „rahalise vastutuse määrus“). Rahalise vastutuse määruse õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 207, mis käsitleb ühist kaubanduspoliitikat, mille alla kuuluvad ka välismaised otseinvesteeringud.

Komisjon on rahalise vastutuse määruse haldamise eest vastutav liidu institutsioon. Vastutav komisjoni talitus on kaubanduse peadirektoraat; õigustalitus vastutab liidu esindamise eest vaidluste lahendamise menetlustes ja võimalikes järgnevates kohtuvaidluse etappides.

Rahalise vastutuse määruses on sätestatud kriteeriumid kostja staatuse kindlaksmääramiseks ning selleks, et jaotada liidu ja liikmesriikide vahel rahaline vastutus sellise kohtlemise eest, millega võib investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise menetluse tulemusel kaasneda rahalise hüvitise maksmine.

Üldiselt määratakse rahaline vastutus sellele, kes vastutab kohtlemise eest, mille eest hüvitist makstakse. See tähendab, et liit kannab rahalist vastutust, kui asjaomast kohtlemist on kohaldanud liidu institutsioon, organ või asutus, ning liikmesriik kannab rahalist vastutust, kui asjaomast kohtlemist on kohaldanud see liikmesriik. Kui aga liikmesriik tegutseb liidu õiguses ette nähtud viisil, näiteks võttes üle ELi direktiivi, kannab liit rahalist vastutust niivõrd, kuivõrd asjaomane kohtlemine on ette nähtud liidu õigusega.

Seoses kostja staatusega kehtib üldreegel, et rahalist vastutust kandev osaline on vaidluses ühtlasi kostja. Erandlikel asjaoludel on aga liit ise kostja, isegi kui rahaline vastutus lasub osaliselt või täielikult liikmesriigil. Nii on näiteks järgmistel juhtudel: kui liikmesriik taotleb, et liit oleks kostja (näiteks võttes arvesse vaidluses vajalikku tehnilist pädevust); juhtum hõlmab ka liikmesriigi kohaldatud kohtlemist ja selline kohtlemine on liidu õigusega ette nähtud; sarnase kohtlemise suhtes kohaldatakse WTO vaidluste lahendamise menetlust ning vaja on tagada järjepidevad argumendid.

Rahalise vastutuse määruses on sätestatud kord tagamaks, et kui liikmesriigi kohaldatud kohtlemist käsitlevate juhtumite puhul on liit kostja, teevad asjaomane liikmesriik ja liit vaidluste lahendamise menetluses tihedat koostööd vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö kohustusele. See hõlmab arvestamist asjaomase liikmesriigi huvide kaitsmisega, õigeaegset teabe ja asjakohaste dokumentide vahetamist, sagedasi konsultatsioone ning menetluses osalevasse delegatsiooni kuulumist.

Samuti on rahalise vastutuse määruses sätestatud liikmesriikide ja komisjoni menetlused kohtumenetluse kulude või rahalise hüvitise maksmise kokkuleppimiseks, tagamaks, et ELi vahendeid ei koormata põhjendamatult isegi ajutiselt. Eelkõige peavad komisjon ja asjaomane liikmesriik leppima kokku perioodilised maksed kulude katmiseks ja hüvitise maksmise. Kui asjaomane liikmesriik rahalist vastutust ei võta, võib komisjon adresseerida liikmesriigile

otsuse, millega nõutakse, et ta maksaks asjaomased summad koos kohaldatava intressiga liidu eelarvesse.

Peale selle on rahalise vastutuse määruses sätestatud menetlused ja nõuded juhtumite lahendamiseks kokkuleppe teel, kui see on liidu huvides. Kui juhtum hõlmab üksnes liidu rahalist vastutust, otsustab kokkuleppe tegemise üle komisjon. Kui juhtum on seotud ka liikmesriigi kohaldatud kohtlemisega, saab vaidluse kokkuleppe teel lahendada liikmesriigi nõusolekul või komisjon võib kokkuleppe kasuks otsustada tingimusel, et see kokkulepe ei mõjuta kuidagi asjaomase liikmesriigi rahalist seisundit või eelarvet.

Rahalise vastutuse määruses on kehtestatud komisjoni kohustus teavitada vaidluse eri etappides Euroopa Parlamenti ja nõukogu, näiteks kui komisjon saab kolmanda riigi hagejalt taotluse konsultatsiooniks või teate, milles hageja väljendab oma kavatsust algatada vaidluse lahendamise menetlus.

2. Rahalise vastutuse määruse praegune kohaldamisala

Rahalise vastutuse määrust kohaldatakse investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise menetluste suhtes, mille algatab kolmanda riigi hageja ja mis toimuvad nende lepingute kohaselt, mille osaline on EL. Kuni selliste lepingute ratifitseerimise ja jõustumiseni, mis sisaldavad investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi, näiteks kahepoolsed lepingud Kanada (CETA), Singapuri, Vietnami ja Tšiiliga, kohaldatakse praegu rahalise vastutuse määrust tegelikult üksnes nende investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise juhtumite suhtes, mis on ELi vastu algatatud energiaharta lepingu alusel.

3. Energiaharta lepingu kohaselt liidu vastu algatatud juhtumid

Seni on energiaharta lepingu alusel liidu vastu algatatud kaks investeeringuvaidluse lahendamise menetlust. Need menetlused on praegu pooleli. Samuti on liit saanud energiaharta lepingu artikli 26 kohaselt mõned taotlused konsultatsioonideks, mis ei ole seni ametliku vahekohtumenetluseni jõudnud. Kõiki neid menetlusi on üksikasjalikumalt kirjeldatud allpool.

a. Ettevõtjate Prosisa ja Risteel Corporation nõuded seoses Hispaania taastuvenergia toetuskavaga (2015)

2015. aastal sai komisjon kaks energiaharta lepingu artikli 26 kohast taotlust konsultatsioonideks: Šveitsi ettevõtjalt Prosisa AG ja Madalmaade ettevõtjalt Risteel Corporation BV. Komisjon teavitas Euroopa Parlamenti ja nõukogu rahalise vastutuse määruse artiklite 4 ja 7 kohaselt 7. oktoobril 2015.

Mõlemad ettevõtjad olid investeerinud Hispaania territooriumil päikese- ja tuuleenergia sektorisse ning taastuvenergia tootmisesse biomassi abil ning nende nõuded olid seotud Hispaania otsusega muuta taastuvenergia toetuskava. Ettevõtjad olid paralleelselt algatanud menetluse ka Hispaania suhtes. Nad väitsid peamiselt, et komisjon on rikkunud energiaharta lepingu artiklis 10 sätestatud õiglase ja erapooletu kohtlemise nõuet, astudes energiaharta lepingu kohaselt moodustatud vahekohtute menetlusse ning väites, et ELi liikmesriigi ja muu ELi liikmesriigi investori vahelistes suhetes energiaharta lepingut ei kohaldata.

Energiaharta lepingu artikli 26 lõike 1 kohased investorite ja komisjoni vahelised konsultatsioonid toimusid 1. detsembril 2015. Komisjon selgitas oma seisukohta, et puudub kehtiv õiguslik alus, mis võimaldaks ettevõtjatel liidu vastu algatatud vaidlusi jätkata.

Ettevõtjad loobusid oma nõuetest ELi vastu.

b. Ettevõtja Nord Stream 2 nõuded seoses gaasidirektiivi muutmisega (2019)

12. aprillil 2019 saatis Šveitsis asutatud ettevõtja Gazprom tütarettevõtja Nord Stream 2 AG komisjonile kirja, milles taotleti selgitusi selle erandite tegemise korra kohaldamise kohta, mis on sätestatud 17. aprilli 2019. aasta direktiivis (EL) 2019/692, millega muudetakse gaasidirektiivi 2009/73/EÜ (edaspidi „gaasidirektiivi muutmise direktiiv“)[1]. Kirjas teatas Nord Stream 2 komisjonile ühtlasi väidetavast energiaharta lepingu rikkumisest ja palus ELil püüda saavutada vaidluse lahendamine rahumeelselt kooskõlas energiaharta lepingu artikli 26 lõikega 1. Nõukogu ja Euroopa Parlamenti teavitati sellest olukorrast rahalise vastutuse määruse artikli 4 kohaselt 13. mail 2019.

Nord Stream 2 AG väitis, et tal peaks muudetud gaasidirektiivi kohaselt olema õigus erandile gaasidirektiivi alusel kohaldatud eraldamise, kolmandate isikute juurdepääsu ja tariifikorralduse eeskirjadest, kuna selline erand võimaldaks tal investeeritud summa tagasi teenida, mis vastaks tema õiguspärastele ootustele. Ta väitis, et kui tal ei ole gaasidirektiivi muutmise direktiivi kohaselt õigust erandile ja kui ei võeta edasisi meetmeid tema viimiseks erandi kohaldamisega samaväärsesse olukorda, rikutakse energiaharta lepingu, eelkõige selle artiklite 10 ja 13 kohast ELi kohustust. Samuti väitis Nord Stream 2 AG, et ta kvalifitseerub energiaharta lepingu osalise investoriks, kuna tema peakontor asub Zugis Šveitsis, kus toimub ka tema oluline äritegevus.

Komisjoni ja ettevõtja Nord Stream 2 vahelised konsultatsioonid toimusid 25. juunil 2019. Oma seisukoha küsimuses, kas ettevõtjal Nord Stream 2 on õigus energiaharta lepingu alusel nõue esitada, jättis Euroopa Komisjon lahtiseks, kuni investor esitab konkreetsed tõendid oma äritegevuse kohta Šveitsis. Samuti teavitas komisjon investorit, et tema hinnangul ei ole gaasidirektiivi muutmise direktiiv diskrimineeriv ja on kooskõlas ELi rahvusvaheliste kohustustega vastavalt energiaharta lepingule. Küsimuses, kas ettevõtjal Nord Stream 2 oleks õigus erandile, tuletas komisjon meelde gaasidirektiivi muutmise direktiivi sätteid, nimelt seda, et liikmesriikide asjaomased asutused otsustavad erandite tegemise üle riiklike normide põhjal, millega direktiiv üle võetakse, ja üksiktaotluste põhjal.

Komisjoni ja ettevõtja Nord Stream 2 vaheline edasine kirjalik teabevahetus toimus 8. juulil, 26. juulil ja 6. augustil 2019. 25. juulil 2019 esitas Nord Stream 2 Üldkohtule hagi gaasidirektiivi muutmise direktiivi tühistamiseks (kohtuasi T-526/19). Üldkohtu 20. mai 2020. aasta määrusega jäeti hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata[2]. Apellatsioonimenetluses tühistas Euroopa Kohus osaliselt Üldkohtu määruse ja tunnistas Nord Stream 2 AG esitatud tühistamishagi gaasidirektiivi muutmise direktiivi teatavate sätete

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/692, millega muudetakse direktiivi 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju (ELT L 117, 3.5.2019, lk 1).

[2] Kohtumäärus, Üldkohus (kaheksas koda), 20. mai 2020, Nord Stream 2 AG *vs.* Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, T-526/19, ECLI:EU:T:2020:210.

osas vastuvõetavaks[3]. Euroopa Kohus saatis kohtuasja tagasi Üldkohtule tühistamishagi kohta sisulise otsuse tegemiseks, mis on praegu pooleli (kohtuasi T-526/19 RENV).

26. septembril 2019 esitas Nord Stream 2 teate, mis käsitles vahekohtumenetluse algatamist liidu suhtes vastavalt energiaharta lepingu artikli 26 lõike 2 punktile c ja artikli 26 lõike 4 punktile b. Komisjon teavitas Euroopa Parlamenti ja nõukogu rahalise vastutuse määruse artikli 4 kohaselt 1. oktoobril 2019.

Teates vahekohtumenetluse algatamise kohta väidab Nord Stream 2 AG, et gaasidirektiivi muutmise direktiiviga ja ELi tegevusega gaasidirektiivi muutmise direktiiviga seoses rikutakse energiaharta lepingu, eelkõige selle artikli 10 lõigete 1 ja 7 ning artikli 13 kohaseid ELi kohustusi.

9. detsembril 2019 rahuldati ELi vastuväide Nord Stream 2 AG nimetatud vahekohtuniku suhtes. Pärast 2020. ja 2021. aastal kohtualluvuse ja sisuliste küsimuste kohta kirjalike esildiste vahetamist peatati menetlus 2022. aasta märtsis, kui Nord Stream 2 AG suhtes olid kehtestatud rahvusvahelised sanktsioonid ja alustatud Šveitsis kokkuleppemenetlust (teatav Šveitsi õiguse kohane maksejõuetusmenetlus). 3. oktoobril 2022 märkis EL, et vahekohtumenetluse edasine peatamine oleks põhjendamatu ja et vahekohus peaks vahekohtumenetluse lõpetama. 13. oktoobril 2022 pidas vahekohus pooltega videokonverentsi teel menetluskoosoleku. Nord Stream 2 AG teatas vahekohtule, et ajutise moratooriumi alusel määratud pankrotihaldur lubaks vahekohtumenetlust jätkata, tingimusel et kolmas isik tagab vahekohtumenetluse jätkamiseks vajaliku rahastamise. Vastuseks märkis EL, et Nord Stream 2 AG ei ole tõendanud, et vahekohtumenetluse jätkamine on mõistlikult võimalik, ja et tema esitatud lisateave ei õigusta vahekohtumenetluse peatamise edasist pikendamist. EL esitas ka kulude tagamise taotluse. 24. novembri 2022. aasta kirjaga teavitas Nord Stream 2 vahekohut, et ta on taganud vahekohtumenetluse jätkamiseks vajalikud rahalised vahendid, ja palus vahekohtul menetluse peatamine lõpetada. EL esitas sellele vastuväite ja kordas taotlust menetlus lõpetada või teise võimalusena lükata vahekohtumenetluse jätkamine tagasi, kui Nord Stream 2 ei esita piisaval viisil ja piisavas summas tagatist kulude katmiseks. 14. juuli 2023. aasta määrusega jättis vahekohus vahekohtumenetluse lõpetamise taotluse rahuldamata, kuid rahuldas ELi kulude tagamise taotluse. Sellest tulenevalt kohustas vahekohus ettevõtjat Nord Stream 2 andma rahalise tagatise ELi Alalises Vahekohtus esindamise kulude katteks. Kulude katmiseks vajalik tagatis maksti nõuetekohaselt. Järgmisena vahetatakse kirjalikke esildisi ja tõenäoliselt 2025. aasta alguses toimub kohtuistung.

Selle vahekohtumenetlusega seotud dokumendid on kättesaadavad Alalise Vahekohtu veebisaidil[4].

c. Ühendkuningriigi investorite nõuded ettevõtja AS PNB Banka nimel seoses Euroopa Keskpanga kehtestatud regulatiivsete nõuetega (2019)

2. mail 2019 sai komisjon Venemaa investoritelt (kellel on Ühendkuningriigi kodakondsus) Läti panga AS PNB Banka nimel energiaharta lepingu artikli 26 lõike 1 kohase kirja seoses teatavate Euroopa Keskpanga (edaspidi „EKP“) otsustega, millega kehtestati panga suhtes

[3] Kohtuotsus, Euroopa Kohus (suurkoda), 12. juuli 2022, Nord Stream 2 AG *vs.* Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, C-348/20 P, ECLI:EU:C:2022:548.

[4] https://pca-cpa.org/en/cases/239/.

regulatiivsed nõuded ja mis mõjutasid väidetavalt nende investorite investeeringuid Lätis asuvasse Winergy tuuleparki.

Eelkõige väitsid investorid, et EKP 17. mai 2019. aasta otsuse eelnõuga, millega määrati ettevõtjale AS PNB Banka tähtajad Winergy tuulepargiga seotud riski kõrvaldamiseks ja teatavate kapitali adekvaatsuse nõuete täitmiseks, kaasnes panga tegevusloa kehtetuks tunnistamine ning investorite ilmajäämine Winergy tuuleparki tehtud investeeringutest. Investorid väitsid, et liit ohustas oma tegevusega Winergy tuuleparki tehtavate investeeringute jätkumist ja turvalisust, rikkudes koos Lätiga energiaharta lepingu III osa kohaseid ELi kohustusi.

Euroopa Parlamenti ja nõukogu teavitati neist väidetest 24. mail 2019.

28. juunil 2019 saatis komisjon investoritele kirja, milles ta esitas seisukoha, et investoritel ei ole õigust energiaharta lepingu kohast menetlust ELi vastu algatada, kuna investorid on ELi kodanikud, ja soovitas neil oma nõuetest loobuda. Investorid loobusid oma nõuetest ELi vastu.

d. Poola investorite nõuded seoses ligniidi kaevandamisega Poolas Turówi kaevanduses (2022)

17. jaanuaril 2022 sai komisjon Poola investoritelt PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. ja PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (edaspidi koos „PGEd“) energiaharta lepingu artikli 26 lõike 1 kohase kirja, mis puudutas nende investorite investeeringuid ligniidi kaevandamisse Poolas Turówi kaevanduses. Kirja eesmärk oli teatada ELile energiaharta lepingu võimalikust rikkumisest ning see sisaldas taotlust lahendada ELi ja PGEde vaheline vaidlus rahumeelselt kooskõlas energiaharta lepingu artikli 26 lõikega 1. PGEd viitasid eelkõige Euroopa Liidu Kohtu (Euroopa Kohus) määrustele kohtuasjas C-121/21,[5] millega määrati, et ligniidi kaevandamine Turówi kaevanduses tuleb peatada.

8. märtsil 2022 saatis komisjon investoritele kirja, milles ta esitas seisukoha, et investoritel ei ole õigust energiaharta lepingu kohast menetlust ELi vastu algatada, kuna investorid on ELi kodanikud, ja soovitas neil oma nõuetest loobuda. Investorid loobusid oma nõuetest ELi vastu.

e. Ettevõtja SCE Solar Don Benito APS nõuded (2022)

18. novembril 2022 sai komisjon Taani investorilt SCE Solar Don Benito APS energiaharta lepingu artikli 26 lõike 1 kohase kirja. See investor tegutseb päikeseenergia turul ja oli üks hagejatest energiaharta lepingu vahekohtuasjas Green Power K/S ja SCE Solar Don Benito APS *vs.* Hispaania Kuningriik (SCC kohtuasi nr V2016/135). Komisjon osales *amicus curiae*'na kõnealuses vahekohtumenetluses, mis lõppes otsusega jätta nõuded rahuldamata, kuna vahekohtul puudus pädevus. Vahekohus leidis eelkõige, et vahekohtumenetluse suhtes kohaldatakse Euroopa Kohtu Achmea ja Komstroy kohtuotsuseid ning et Hispaania ettepanekut kasutada energiaharta lepingu alusel vahekohtumenetlust ei saanud ELi-sisestes suhetes rahuldada. Oma 18. novembri 2022. aasta kirjas viitas investor Euroopa Kohtu otsustele ja komisjoni sekkumisele varasemas vahekohtumenetluses, väites, et EL on

[5] Kohtuasi C-121/21, Tšehhi Vabariik *vs.* Poola (Turówi kaevandus). Kohtuasi kustutati Euroopa Kohtu presidendi 4. veebruari 2022. aasta määrusega registrist.

rikkunud energiaharta lepingut, takistades tal oma seaduslikke õigusi vahekohtumenetluses tõhusalt maksma panna.

27. jaanuaril 2023 saatis komisjon investorile kirja, milles ta esitas seisukoha, et investoril ei ole õigust energiaharta lepingu kohast menetlust ELi vastu algatada, kuna investor on ELi kodanik, ja soovitas tal oma nõuetest loobuda. Investor loobus oma nõuetest ELi vastu.

f. Ettevõtja Klesch Group Holdings Limited ja teiste nõuded seoses nõukogu määrusega (EL) 2022/1854 (2023)

2. oktoobril 2023 sai komisjon ettevõtjalt Klesch Group Holdings Limited ja teistelt (edaspidi „Klesch Group“) taotluse algatada ELi vastu energiaharta lepingu kohases vaidluses Rahvusvahelise Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskuse (ICSID) kaudu vahekohtumenetlus. Klesch Group on energiasektoris tegutsevatest äriühingutest koosnev kontsern, mis on asutatud Jerseys. Vahekohtumenetluse algatamise taotlus järgneb varasemale teatele vaidluse kohta ja taotlusele konsultatsiooniks samas küsimuses. Vaidlus puudutab investeeringuid naftarafineerimistehastesse Taanis ja Saksamaal ning Klesch Group vaidlustab nõukogu määruse (EL) 2022/1854[6] kohase ajutise solidaarsuspanuse. Nõukogu määrusega on kehtestatud toornafta-, maagaasi-, kivisöe- ja rafineerimissektoris tegutsevate ettevõtjate kohustuslik ajutine solidaarsuspanus ülemääraselt kasumilt, mis arvutatakse 2022. ja/või 2023. aastal algava majandusaasta maksustatavalt kasumilt, mis on üle 20 % suurem kui ajavahemiku 2018–2021 aasta keskmine maksustatav kasum. Komisjon teavitas Euroopa Parlamenti ja nõukogu vaidlusest rahalise vastutuse määruse kohaselt 20. oktoobril 2023.

Taani ja Saksamaa said Klesch Groupilt sarnased vahekohtumenetluse algatamise taotlused seoses nende riigisiseste õigusaktidega, millega rakendatakse ajutist solidaarsuspanust. Komisjon teeb ühise kaitse koordineerimiseks Taani ja Saksamaaga tihedat koostööd. Eelkõige kinnitasid Taani ja Saksamaa rahalise vastutuse määruse artikli 9 lõike 1 punkti b tähenduses, et nad ei kavatse olla Klesch Groupi poolt nende vastu algatatud kohtuasjades kostjad. Seetõttu on EL nendes juhtumites kostja (rahalise vastutuse määruse artikli 9 lõike 1 viimane lause).

4. Liidu vastu algatatud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise menetluste läbipaistvus

Euroopa Komisjon on võtnud kohustuse tagada liidu vastu algatatud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise menetluste suurim võimalik läbipaistvus. Viimastel aastatel on komisjon liidu lähenemisviisi investeeringuvaidluste lahendamisele mitme algatusega põhjalikult reforminud. Need algatused hõlmavad läbipaistvuseeskirju käsitlevaid läbirääkimisi, mille tulemusel võeti 2013. aastal vastu UNCITRALi läbipaistvuseeskirjad, ning selliste eeskirjade lisamist sätetesse, mis käsitlevad Kanada, Singapuri, Vietnami, Tšiili ja Mehhikoga sõlmitud ELi kahepoolsete lepingutega loodud investeerimiskohtu süsteeme.

Liit on ühtlasi osalenud läbirääkimistes ÜRO konventsiooni üle, mis käsitleb lepingul põhinevate investori ja riigi vaheliste vahekohtumenetluste läbipaistvust (New York, 2014) (edaspidi „Mauritiuse konventsioon“) ning milles on ette nähtud UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade kohaldamine üle 3 000 kahepoolse investeerimislepingu suhtes.

[6] Nõukogu 6. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1854, mis käsitleb kõrgete energiahindadega seotud erakorralisi sekkumismeetmeid (ELT L 261I, 7.10.2022, lk 1–21).

Komisjon on soovinud, et UNCITRALi läbipaistvuseeskirju kohaldataks Mauritiuse konventsiooni kaudu energiaharta lepingu suhtes, ning tegi 2015. aasta jaanuaris ettepaneku nõukogu otsuse kohta, millega antakse ELile volitus Mauritiuse konventsioonile alla kirjutada. 25. juunil 2024 võttis nõukogu vastu otsuse Mauritiuse konventsiooni allkirjastamise kohta ja EL allkirjastab selle nüüd ametlikult. Sellele järgneb Mauritiuse konventsiooni ratifitseerimine ELi poolt pärast Euroopa Parlamendi heakskiidu saamist. Kui EL on Mauritiuse konventsiooni allkirjastanud ja sõlminud, saavad liikmesriigid jätkata riikliku ratifitseerimisega.

Vahepeal tegi komisjon algatusi, et tagada suurim võimalik läbipaistvus nõuete puhul, millele investorid on seni komisjoni tähelepanu juhtinud. Ta on avaldanud kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil viimase esildiste vahetuse investorite ja komisjoni vahel (https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/dispute-settlement/investment-disputes/). Kui investorid otsustavad esitada oma nõuded vahekohtusse, kavatseb komisjon jätkata läbipaistvusnõuete kohaldamist, taotledes investorite nõusolekut esildiste avaldamiseks ja korraldades avalikke ärakuulamisi.

***